

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 21. septembra 2023*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Európsky zatykač – Dôvody pre nevykonanie – Článok 3 bod 2 – Zásada *ne bis in idem* – Pojem ‚rovnaké trestné činy‘ – Všetky konkrétne okolnosti, ktoré sú navzájom neoddeliteľne spojené – Podvodné činnosti vykonávané vyžiadanou osobou v dvoch členských štátoch prostredníctvom dvoch odlišných právnických osôb a na ujmu rôznych obetí“

Vo veci C-164/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou, Španielsko) z 2. marca 2022 a doručený Súdnemu dvoru 4. marca 2022, ktorý súvisí s konaním o výkone európskeho zatykača vydaného na

Juana,

za účasti:

Ministerio Fiscal,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev, sudcovia P. G. Xuereb, T. von Danwitz, A. Kumin (spravodajca) a I. Ziemele,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- pán Juan, v zastúpení: M. Díaz Perales, abogada, a R. Rodríguez Nogueira, procurador,
- španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Baquero Cruz a M. Wasmeier, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 45, článku 49 ods. 3 a článku 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článku 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaný v Schengene (Luxembursko) 19. júna 1990, ktorý nadobudol účinnosť 26. marca 1995 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/006, s. 9, ďalej len „DVSD“), článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“), rámcového rozhodnutia Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 220, 2008, s. 32) a článku 8 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, 2008, s. 27).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci výkonu európskeho zatykača v Španielsku, ktorý vydal Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa, Juízo Central Criminal de Lisboa, Juiz 16 (Okresný súd Lisabon, šesťnásť komora Ústredného trestného súdu Lisabon, Portugalsko) na účely výkonu trestu odňatia slobody uloženého pánovi Juanovi za závažný podvod.

Právny rámec

Právo Únie

DVSD

- 3 Článok 54 DVSD, ktorý sa nachádza v hlave III kapitole 3 tohto dohovoru, nazvanej „Zákaz dvojitého trestu“, stanovuje:
„Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vyneseneý, už nemôže byť vykonaný.“

Rámcové rozhodnutie 2002/584

- 4 Článok 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, nazvaný „Dôvody pre povinné nevykonanie európskeho zatykača“, stanovuje:

„Súdny orgán členského štátu výkonu (ďalej len ‚vykonávajúci súdny orgán‘) odmietne vykonať európsky zatykač v nasledujúcich prípadoch:

...

- 2) ak vykonávajúci súdny orgán je informovaný o tom, že požadovaná [vyžiadaná – *neoficiálny preklad*] osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesенý rozsudok, tento rozsudok [vynesený odsudzujúci rozsudok, trest – *neoficiálny preklad*] bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok [odsudzujúci rozsudok – *neoficiálny preklad*];

...“

- 5 Článok 4 rámcového rozhodnutia, nazvaný „Dôvody pre nepovinné nevykonanie európskeho zatykača“, stanovuje:

„Vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač:

...

- 6) ak európsky zatykač bol vydaný pre účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [spojeného s obmedzením osobnej slobody – *neoficiálny preklad*], ak sa požadovaná [vyžiadaná – *neoficiálny preklad*] osoba zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte a tento štát sa zaviazal, že vykoná rozsudok [tento trest – *neoficiálny preklad*] alebo ochranné opatrenie v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi;

...“

Španielske právo

- 6 Podľa článku 14 ods. 2 ley orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (organický zákon č. 7/2014 o výmene informácií z registrov trestov a zohľadňovaní odsúdení medzi členskými štátmi Európskej únie) z 12. novembra 2014 (BOE č. 275 z 13. novembra 2014, s. 93204):

„... Právoplatné odsudzujúce rozsudky prijaté inými členskými štátmi nemajú vplyv na tieto rozhodnutia a nemôžu viesť k ich zrušeniu alebo preskúmaniu:

- a) právoplatné rozhodnutia predtým prijaté španielskymi súdmi a rozhodnutia týkajúce sa ich výkonu;

- b) odsudzujúce rozsudky vydané v ďalších konaniach v Španielsku v súvislosti s trestnými činmi spáchanými predtým, ako súd iného členského štátu vydal odsudzujúci rozsudok;
 - c) uznesenia, ktoré boli alebo majú byť vydané na základe článku 988 tretieho odseku Ley de Enjuiciamiento Criminal (Trestný poriadok), ktorým sa stanovujú obmedzenia výkonu trestov, vrátane tých, ktoré sú uvedené v písmene b).“
- 7 Článok 988 tretí odsek Trestného poriadku v podstate stanovuje, že ak bol páchatel' viacerých trestných činov odsúdený v rôznych konaniach za skutky, ktoré mohli byť predmetom jediného konania, uplatnia sa obmedzenia stanovené v článku 76 Código Penal (Trestný zákon). Podľa tohto posledného uvedeného článku maximálna dĺžka účinného výkonu trestu nesmie presiahnuť trojnásobok najprísnejšieho trestu a v zásade nesmie presiahnuť 20 rokov.

Konanie vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 8 Vyžiadaná osoba, španielsky štátny príslušník, bola vzatá do väzby v Španielsku, kde si odpykáva trest odňatia slobody v trvaní jedenásť rokov a desať mesiacov. Tento trest jej bol uložený za závažný podvod a pranie špinavých peňazí rozsudkom Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou, Španielsko) z 13. júla 2018, ktorý bol čiastočne zrušený rozsudkom Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) zo 4. marca 2020 (ďalej len „španielsky rozsudok“).
- 9 Dňa 20. januára 2020 bola vyžiadaná osoba rozsudkom Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa, Juízo Central Criminal de Lisboa, Juiz 16 (Okresný súd Lisabon, šestnástá komora Ústredného trestného súdu Lisabon), odsúdená tiež na trest odňatia slobody v trvaní šesť rokov a šesť mesiacov za závažný podvod (ďalej len „portugalský rozsudok“). Následne bol na ňu vydaný európsky zatykač na účely výkonu tohto trestu a bol postúpený príslušným španielskym orgánom (ďalej len „predmetný európsky zatykač“).
- 10 Z predmetného európskeho zatykača vyplýva, že vyžiadaná osoba bola od 30. mája 2001 predsedom predstavenstva spoločnosti so sídlom v Portugalsku (ďalej len „portugalská spoločnosť“), ktorú úplne ovládala spoločnosť so sídlom v Španielsku (ďalej len „španielska spoločnosť“), v ktorej bola vyžiadaná osoba od 29. januára 2001 tiež predsedom predstavenstva.
- 11 Hlavná činnosť, ktorú portugalská spoločnosť vykonávala v Portugalsku, bola rovnaká ako činnosť vykonávaná španielskou spoločnosťou v Španielsku, a to predaj investičných produktov, s ktorými bola spojená záruka, že na konci zmluvne stanoveného obdobia budú odkúpené v hodnote zodpovedajúcej investovanému kapitálu zvýšenej o vyššie výnosy, ako sú výnosy bežne ponúkané finančnými inštitúciami. Tieto činnosti však v skutočnosti skrývali podvodnú pyramídovú schému.
- 12 Masívny vstup jednotlivcov k týmto investičným produktom umožnil portugalskej spoločnosti, aby zaznamenala mimoriadny rast a expanziu. Po tom, čo španielske súdne orgány koncom apríla 2006 začali vyšetrovať španielsku spoločnosť, ukončila táto spoločnosť v máji toho istého roku svoju činnosť v Španielsku.
- 13 Keď bola v dôsledku zásahu portugalských súdnych orgánov ukončená aj činnosť portugalskej spoločnosti v oblasti získavania finančných prostriedkov, táto posledná uvedená prestala plniť záväzky týkajúce sa odkúpenia prijaté voči investorom, z ktorých všetci utrpeli značné finančné straty.

- 14 V tejto súvislosti Juzgado Central de Instrucción n° 1 de Audiencia Nacional (Ústredný vyšetrovací súd č. 1 Vrchného súdu s celoštátnou pôsobnosťou, Španielsko) uznesením z 20. decembra 2021 odmietol vykonať predmetný európsky zatykač z dôvodu, že vyžiadaná osoba je španielsky štátny príslušník, ale rozhodol, že trest uložený v Portugalsku sa má vykonať v Španielsku.
- 15 Vyžiadaná osoba, ktorá sa proti tomuto uzneseniu odvolala na Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, tvrdila, že skutkové okolnosti, ktoré viedli k vydaniu španielskeho rozsudku, sú rovnaké ako tie, ktoré boli predmetom portugalského rozsudku, a odvolávala sa na porušenie zásady *ne bis in idem*. V dôsledku toho podľa tejto osoby ani predmetný európsky zatykač, ani portugalský rozsudok nemôžu byť vykonané.
- 16 V tejto súvislosti však vnútroštátny súd na jednej strane spresňuje, že tak z opisu skutkového stavu, ako aj z odôvodnenia španielskeho rozsudku vyplýva, že tento posledný rozsudok sa týka najmä podvodu, ktorého sa dopustila španielska spoločnosť v Španielsku. Na druhej strane sa portugalský rozsudok v podstate týka činnosti vykonávanej portugalskou spoločnosťou len na portugalskom území. Okrem toho poškodené osoby, ako sú uvedené v každom z týchto dvoch rozsudkov, nie sú totožné a osoby zodpovedné za skutky sú zodpovedné len čiastočne. V súlade s tým a vzhľadom na španielsku judikatúru týkajúcu sa zásady *ne bis in idem* sa vnútroštátny súd prikláňa k názoru, že v prejednávanej veci sa podmienka „*idem*“ nezdá byť splnená.
- 17 Tento súd však spresňuje, že aj za predpokladu, že by nešlo o situáciu, v ktorej by sa uplatnila zásada *ne bis in idem*, treba sa napriek tomu domnievať, že v prejednávanej veci ide o súbeh trestných činov, ktorý možno kvalifikovať ako „pokračujúci trestný čin“ v zmysle španielskeho trestného práva. Takýto pokračujúci trestný čin zahŕňa všetky tieto skutky, vrátane tých, ktoré boli spáchané v Portugalsku, a mal by sa na ne uplatniť jeden trest.
- 18 Vnútroštátny súd sa však v tejto súvislosti domnieva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, keď skutky predstavujúce pokračujúci trestný čin boli stíhané v rámci dvoch samostatných konaní a vyústili do dvoch rozhodnutí rôznych súdov v rôznych členských štátoch, ani španielske právo, ani právo Únie nestanovujú postup, ktorý treba dodržať na účely stanovenia hornej hranice trestu.
- 19 Okrem toho vnútroštátny súd spresňuje, že v prejednávanej veci nemôže ani uplatniť španielsky procesný mechanizmus uloženia súhrnného trestu, ako je stanovený v článku 988 treťom odseku Trestného poriadku, s cieľom dodržať zásadu proporcionality trestov.
- 20 V každom prípade táto situácia okrem toho, že porušuje požiadavku proporcionality trestov v rámci trestania trestných činov, ako je stanovená v článku 49 ods. 3 Charty, porušuje zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí, ako je stanovená v rámcovom rozhodnutí 2008/909, ako aj zohľadnenie odsudzujúcich rozsudkov medzi členskými štátmi Európskej únie, ako je stanovené v rámcovom rozhodnutí 2008/675, a tiež ohrozuje účinnosť ustanovení rámcového rozhodnutia 2002/584, najmä jeho článku 4 bodu 6, keďže má účinky na voľný pohyb občanov Únie.

- 21 Za týchto podmienok Audiencia Nacional (Vrchný súd s celoštátnou pôsobnosťou) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Ide v prejednávanej veci o situáciu *‚bis in idem‘* v zmysle článku 50 Charty a článku 54 DVSD z dôvodu, že ide o rovnaké trestné činy podľa rozsahu, ktorý európska judikatúra priznáva tomuto pojmu, alebo naopak, prináleží uvedené posúdenie tomuto súdu podľa zásad uvedených v tomto rozhodnutí z dôvodu, že ide o jeden pokračujúci trestný čin, vrátane potreby uložiť súhrnný trest a stanoviť hranicu trestu v súlade s kritériami proporcionality?
 2. Ak sa dospeje k záveru, že nejde o situáciu *‚bis in idem‘* z dôvodu, že neexistuje úplná totožnosť skutku v súlade s kritériami uvedenými v tomto rozhodnutí:
 - a) Sú obmedzenia účinkov rozsudkov iných štátov Únie, ktoré sú výslovne stanovené v článku 14 ods. 2 [organického zákona č. 7/2014], ktorým sa preberá európska právna úprava, vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, zlučiteľné s rámcovým rozhodnutím 2008/675, ako aj s článkom 45 a článkom 49 ods. 3 Charty a so zásadou vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v rámci Únie?
 - b) Je neexistencia postupu alebo mechanizmu v španielskom práve, ktorý by umožňoval uznávanie rozsudkov vydávaných súdmi v iných členských štátoch Únie, ukladanie súhrnných trestov a úpravu alebo obmedzenie trestov takým spôsobom, aby sa zaručila proporcionality týchto trestov, v situácii, keď sa v Španielsku má vykonať cudzí rozsudok, ktorý sa týka trestných činov, ktoré sú vo vzťahu kontinuity alebo prepojenia trestnej činnosti s inými súdenými v Španielsku, a vo vzťahu ku ktorým tiež existuje odsudzujúci rozsudok, v rozpore s článkom 45 a článkom 49 ods. 3 Charty v spojení s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 a článkom 8 bodmi 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 a vo všeobecnosti so zásadou vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v rámci Únie?“

Konanie na Súdnom dvore

- 22 V súlade s článkom 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vnútroštátny súd súčasne s podaním svojho návrhu na začatie prejudiciálneho konania navrhol, aby sa tento návrh prejednal v naliehavom prejudiciálnom konaní. Na podporu svojho návrhu tento súd spresnil, že spor vo veci samej sa týka „trestného konania, v ktorom je dotknutá osoba umiestnená v ústave na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom si odpykáva trest s určitou dĺžkou trvania bez toho, aby mala istotu, aká bude konečná dĺžka výkonu trestu odňatia slobody, pričom tento postup ovplyvňuje aj jej väzenský režim, jej povolenia opustiť väznicu, jej postup v stupňoch väzenia a výpočet času na účely dosiahnutia podmienenečného prepustenia v konečnej fáze výkonu trestu“.
- 23 Dňa 16. marca 2022 Súdny dvor na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodol, že neexistujú dôvody na vyhovie tejto žiadosti, keďže neboli splnené podmienky naliehavosti stanovené v článku 107 rokovacieho poriadku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 24 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora platí, že v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prináleží Súdny dvor poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. V tomto smere Súdny dvor prináleží v prípade potreby preformulovať položené otázky, ktoré sú mu predložené. Okolnosť, že vnútroštátny súd po formálnej stránke položil prejudiciálnu otázku s odkazom na určité ustanovenia práva Únie, nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal, alebo nie. Súdny dvor v tejto súvislosti prináleží, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vybral tie prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu (rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 28).
- 25 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Juzgado Central de Instrucción nº 1 de la Audiencia Nacional (Ústredný vyšetrovací súd č. 1 Vrchného súdu s celoštátnou pôsobnosťou) uznesením z 20. decembra 2021 odmietol vykonať predmetný európsky zatykač z dôvodu, že vyžiadaná osoba je španielskym štátnym príslušníkom, ale rozhodol, že trest uložený v Portugalsku sa má vykonať v Španielsku. Vyžiadaná osoba však tým, že sa odvoláva najmä na článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia 2002/584, spochybňuje toto uznesenie na vnútroštátnom súde a tvrdí, že vykonanie predmetného európskeho zatykača treba odmietnuť z dôvodu, že bola s konečnou platnosťou odsúdená za rovnaké trestné činy v členskom štáte.
- 26 Za týchto podmienok bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o článku 50 Charty alebo o článku 54 DVSD, treba konštatovať, že svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykladať v tom zmysle, že bráni vykonaniu európskeho zatykača vydaného členským štátom v situácii, keď trestný čin, za ktorý bola vyžiadaná osoba s konečnou platnosťou odsúdená vo vykonávajúcom členskom štáte, a trestný čin, za ktorý je táto osoba trestne stíhaná vo vydávajúcom členskom štáte, sa majú podľa práva vykonávajúceho členského štátu kvalifikovať ako „pokračujúci trestný čin“.
- 27 Ako vyplýva zo znenia článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia 2002/584, toto ustanovenie stanovuje dôvod povinného nevykonania, na základe ktorého vykonávajúci súdny orgán musí odmietnuť vykonať európsky zatykač, ak je informovaný o tom, že vyžiadaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesenej odsudzujúci rozsudok, trest bol odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho odsudzujúci rozsudok.
- 28 Cieľom uvedeného ustanovenia je zabrániť, aby osoba bola opätovne stíhaná alebo odsúdená v trestnom konaní za ten istý čin a odzrkadľuje zásadu *ne bis in idem*, zakotvenú v článku 50 Charty, podľa ktorej nik nemôže byť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin [rozsudok z 25. júla 2018, AY (Zatykač – Svedok), C-268/17, EU:C:2018:602, bod 39 a citovaná judikatúra].

- 29 Jednou z podmienok uvedených v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia 2002/584, ktorým podlieha odmietnutie vykonania európskeho zatykača, je teda to, že vyžiadaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená „za rovnaké trestné činy“.
- 30 Pokiaľ ide o pojem „rovnaké trestné činy“, Súdny dvor konštatoval, že keďže článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 neodkazuje v súvislosti s týmto pojmom na právo členských štátov, musí sa toto ustanovenie vykladať autonómnym a jednotným spôsobom v celej únii [rozsudok z 29. apríla 2021, X (Európsky zatykač – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, bod 70 a citovaná judikatúra].
- 31 Okrem toho je potrebné uvedený pojem vykladať tak, že sa týka len skutkovej stránky činov a zahŕňa všetky konkrétne okolnosti, ktoré sú navzájom neoddeliteľne spojené, bez ohľadu na právnu kvalifikáciu týchto činov alebo chránený právny záujem [rozsudok z 29. apríla 2021, X (Európsky zatykač – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, bod 71 a citovaná judikatúra].
- 32 Konkrétne Súdny dvor rozhodol, že totožnosť skutkových okolností sa chápe ako súbor konkrétnych skutočností vyplývajúcich z udalostí, ktoré sú v podstate tie isté, keďže zahŕňajú toho istého pôvodcu a sú navzájom neoddeliteľne spojené v čase a priestore [rozsudok z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 38 a citovaná judikatúra].
- 33 Naproti tomu zásada *ne bis in idem* sa neuplatňuje, ak predmetný skutkový stav nie je totožný, ale len podobný [rozsudok z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 37 a citovaná judikatúra].
- 34 Okrem toho na vyvodenie záveru o totožnosti skutkového stavu nestačí samotná okolnosť, že v danom rozsudku je uvedená skutková okolnosť vzťahujúca sa na územie iného členského štátu. Treba tiež overiť, či súd, ktorý vyhlásil tento rozsudok, skutočne rozhodol o tejto skutkovej okolnosti na účely konštatovania porušenia, určenia zodpovednosti osoby stíhanej za toto porušenie a prípadne uloženia sankcie tejto osobe, aby sa mohlo uvedené porušenie považovať za zahŕňajúce územie tohto iného členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. marca 2022, Nordzucker a i., C-151/20, EU:C:2022:203, bod 44).
- 35 Je úlohou vnútroštátneho súdu, ktorý je jediný príslušný rozhodovať o skutkových okolnostiach, aby určil, či v prejednávanej veci sú skutkové okolnosti, ktoré sú predmetom portugalského rozsudku, totožné v zmysle uvedenom v bodoch 30 až 34 tohto rozsudku s tými, o ktorých rozhodli s konečnou platnosťou španielske súdy. Súdny dvor v tejto súvislosti môže poskytnúť uvedenému súdu usmernenia týkajúce sa výkladu práva Únie v rámci posúdenia totožnosti skutkov [pozri rozsudok z 23. marca 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výnimka zo zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 39 a citovaná judikatúra].
- 36 V tejto súvislosti zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že vyžiadaná osoba zopakovala v Portugalsku podvodnú činnosť, ktorú vykonávala v Španielsku. Hoci ide o činnosti, ktoré podliehajú rovnakému spôsobu fungovania, vykonávali ich odlišné právnické osoby, pričom jedna sa týkala podvodnej činnosti v Španielsku a druhá sa týkala takejto činnosti v Portugalsku. Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že prekryvanie sa skutkov spáchaných v Portugalsku a v Španielsku je len epizodické, keďže podvodná činnosť pokračovala v Portugalsku aj po začatí vyšetrovania a ukončení činnosti v Španielsku. Rovnako aj poškodené osoby sú rozdielne. Zdá sa teda, že podvodné činnosti vykonávané v Španielsku a Portugalsku neboli navzájom neoddeliteľne

spojené. Okrem toho vnútroštátny súd spresňuje, že španielsky rozsudok sa vzťahuje na podvodnú činnosť vykonávanú v Španielsku na ujmu osôb s bydliskom v tomto členskom štáte, zatiaľ čo portugalský rozsudok sa týka podvodnej činnosti vykonávanej v Portugalsku na ujmu osôb s bydliskom v tomto poslednom členskom štáte.

- 37 Za týchto podmienok a s výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa zdá, že skutkové okolnosti uvedené v španielskych a portugalských rozsudkoch nie sú totožné. Okolnosť uvádzaná vnútroštátnym súdom, podľa ktorej sa trestné činy spáchané v Španielsku a trestné činy spáchané v Portugalsku majú podľa španielskeho práva kvalifikovať ako „pokračujúci trestný čin“, nemôže spochybníť tento záver, keďže článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 vyžaduje posúdenie skutkového stavu na základe objektívnych skutočností, ktoré je v súlade s judikatúrou citovanou v bode 31 tohto rozsudku nezávislé od ich právnej kvalifikácie vo vnútroštátnom práve.
- 38 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vykonaniu európskeho zatykača vydaného členským štátom v situácii, keď je vyžiadaná osoba už s konečnou platnosťou odsúdená v inom členskom štáte a vykonáva tam trest odňatia slobody za trestný čin konštatovaný v tomto rozsudku, pod podmienkou, že táto osoba je trestne stíhaná za rovnaké trestné činy vo vydávajúcom členskom štáte bez toho, aby na preukázanie existencie „rovnakých trestných činov“ bolo potrebné zohľadniť kvalifikáciu dotknutých trestných činov podľa práva vykonávajúceho členského štátu.

O druhej otázke

- 39 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či za predpokladu, že by bolo potrebné odmietnuť vykonať predmetný európsky zatykač na základe článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia 2002/584, a nie na základe článku 3 bodu 2 tohto rámcového rozhodnutia, článok 45 a článok 49 ods. 3 Charty, čo sú ustanovenia, ktoré zakotvujú zásadu voľného pohybu a zásadu proporcionality trestov, v spojení s rámcovým rozhodnutím 2002/584, ako aj rámcovým rozhodnutím 2008/675 o zohľadňovaní odsúdení medzi členskými štátmi v novom trestnom konaní a rámcovým rozhodnutím 2008/909 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje uložiť jeden trest za súbor skutkov, ktoré možno kvalifikovať ako „pokračujúci trestný čin“ spáchaný tak v Španielsku, ako aj v inom členskom štáte, ani vnútroštátny mechanizmus uloženia súhrnného trestu za tresty uložené súdmi tohto iného členského štátu, ktoré sa majú vykonať v Španielsku.
- 40 V tejto súvislosti španielska vláda spochybňuje prípustnosť druhej otázky z dôvodu, že na jednej strane je cieľom konania vo veci samej rozhodnúť o odvolaní proti vykonaniu predmetného európskeho zatykača, zatiaľ čo v prípade odmietnutia vykonania tohto zatykača a záväzku vykonať v Španielsku trest uložený v Portugalsku by sa účinky spojené s uznaním portugalského rozsudku prípadne riešili v rámci nového konania. Na druhej strane požadovaný výklad je predčasný, pretože španielsky vykonávajúci súdny orgán ešte nevydal žiadne konečné rozhodnutie o uznaní a výkone portugalského rozsudku v Španielsku. Až po prijatí tohto rozhodnutia by však vznikla otázka, či by sa tresty uložené v Španielsku a Portugalsku mali nejakým spôsobom upraviť.
- 41 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ, nástrojom spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporov, o ktorých majú rozhodnúť. Čiže odôvodnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je formulovanie

poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba, ktorá je vnútorne spätá so skutočným riešením sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. júna 2022, Valstybės sienos apsaugos tarnyba a i., C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, body 47 a 48, ako aj citovanú judikatúru).

- 42 Súdny dvor nemôže rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, alebo ak je nastolený problém hypotetickej povahy (rozsudok z 19. januára 2023, Unilever Italia Mkt. Operations, C-680/20, EU:C:2023:33, bod 19 a citovaná judikatúra).
- 43 V prejednávanej veci bola vnútroštátnemu súdu zaslaná žiadosť o informácie, v ktorej bol vyzvaný, aby spresnil jednak súvislosť, ktorú zistil medzi druhou otázkou a konaním, o ktorom rozhoduje, a jednak dôvod, prečo potrebuje odpoveď na túto otázku, aby mohol rozhodnúť vo veci samej.
- 44 V odpovedi na túto žiadosť vnútroštátny súd uviedol, že prípadné dôsledky odsúdenia vyžiadanej osoby v Španielsku na výkon portugalského rozsudku v Španielsku sa nebudú riešiť v rámci konania, ktoré prejednáva, a že ak rozhodnutie o neodovzdaní nadobudne právoplatnosť, začne sa ďalšie súdne konanie na účely výkonu trestu uloženého portugalským rozsudkom v Španielsku.
- 45 Za týchto podmienok treba konštatovať, že otázka, aké dôsledky treba vyvodiť z odsúdenia vyžiadanej osoby v Španielsku na účely výkonu portugalského rozsudku v Španielsku, vznikne až po prijatí rozhodnutia o uznaní tohto posledného uvedeného rozsudku, takže táto otázka ešte nevzniká v konaní vo veci samej, ktoré sa týka výkonu alebo odmietnutia výkonu predmetného európskeho zatykača.
- 46 Treba teda konštatovať, že odpoveď na druhú otázku nie je potrebná na to, aby vnútroštátny súd mohol rozhodnúť vo veci, ktorú prejednáva, a preto je táto otázka neprípustná.

O trovách

- 47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 3 bod 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni vykonaniu európskeho zatykača vydaného členským štátom v situácii, keď je vyžiadaná osoba už s konečnou platnosťou odsúdená v inom členskom štáte a vykonáva tam trest odňatia slobody za trestný čin konštatovaný v tomto rozsudku, pod podmienkou, že táto osoba je trestne stíhaná za rovnaké trestné činy vo vydávajúcom členskom štáte bez toho, aby na preukázanie existencie „rovnakých trestných činov“ bolo potrebné zohľadniť kvalifikáciu dotknutých trestných činov podľa práva vykonávajúceho členského štátu.

Podpisy